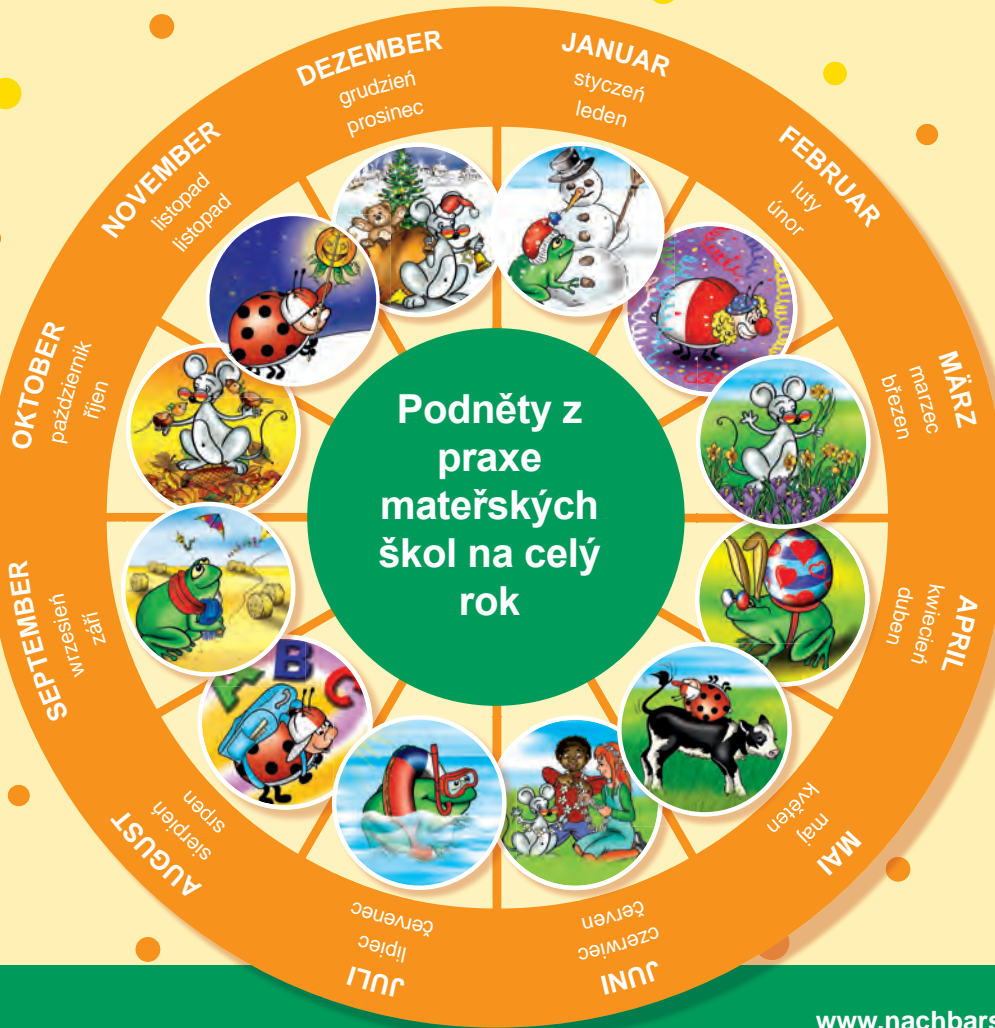

Podněty z
praxe
mateřských
škol na celý
rok

Podněty z praxe mateřských škol na celý rok

IV minulých letech jsme publikovali na platformě věnované jazykům sousedů www.nachbarsprachen-sachsen.eu mnoho příspěvků ze školek v sasko-polském a sasko-českém příhraničí. Učitelky a učitelé s velkým nadšením sdílejí zdařilé příklady ze své praxe vedení dětí k jazyku a kultuře sousední země.

Čerpejte z tohoto obrovského bohatství zkušeností a učte se od sebe navzájem!

Sestavili jsme pro Vás jako příklad na každý měsíc podněty k realizaci vzdělávání v jazyce sousedů v každodenní praxi ve školce.

Inspirujte se těmito novými idejemi pro svou pedagogickou práci ve Vaší školce!

Saská zemská kancelář pro rané vzdělávání v jazycích sousedů (LaNa) Vás ráda podpoří a poradí Vám.

Ideen für den Winter

Wie wäre es mit der Durchführung von Olympischen Winterspielen mit Ihrer Partner-Kita? Tolle Erfahrungen machte damit die Kita Zwergenvilla in Adorf.

Pomysły na zimę

A gdyby tak przeprowadzić zimową olimpiadę z przedszkolem partnerskim? Wspaniałe doświadczenia w tym zakresie ma przedszkole Zwergenvilla w Adorf.

Ideje na zimu

Co takhle uspořádat s partnerskou školkou zimní olympijské hry? Skvělé zkušenosti s nimi má MŠ Zwergenvilla v Adorf.

Olympijské hry ve školce

Příprava:

Jaké soutěže je možné ve Vašem místě zrealizovat? Na jaké aktuální hry a témata dětí je možné navázat?

Realizovatelné ideje: lehká atletika (např. hod daleký sněhovými kouličkami nebo šiškami), cyklistika (závod v autíčkách nebo na odrážedlech), sáňkování, triatlon (naplánovat min. 3 disciplíny na trojboj, např. Kdo udělá větší sněhovou kouličku?) atd. Nezapomenout na dekoraci (např. praporky, sněhové krystalky) a medaile pro vítěze.

Realizace:

Na slavnostní zahájení byl ve školce v Adorfu zapálen olympijský oheň. Třeba mohou sportovci složit olympijskou přísahu?

Na podporu interkulturní výměny dětí se nabízí sestavit smíšené (dvoujazyčné) skupiny, které spolu budou závodit. Po absolvování všech stanovišť nesmí chybět vyhlášení vítězů s medailemi a diplomy.

Národní hymny dodají závodům slavnostní rámeček.

Tip: Dvoujazyčné komentování zahájení, samotných závodů a vyhlášení vítězů vytvoří tu správnou atmosféru pro letní či zimní hry Vaší mateřské školy v příhraničním regionu.

Ideen für die Faschingszeit

Bei unseren polnischen Nachbarn werden zum „fetten Donnerstag“ des Karnevals „Faworki“ verspeist. Dieses einfache Rezept lässt sich wunderbar mit Kindern umsetzen.

Pomysły na karnawał

Podczas karnawału, w „tłusty czwartek“, nasi polscy sąsiedzi jedzą „faworki“. Ten prosty przepis można wspaniale wykorzystać do pracy z dziećmi.

Ideje na masopust

U našich polských sousedů se o karnevalu na „tlustý čtvrtek“ jedí „faworki“. Tento jednoduchý recept můžete skvěle zvládnout s dětmi.

Recept: Favorky (boží milosti)

Přísady:

200 g mouky
1 banán*
3-4 lžičce zakysané smetany
1 čajová lžička kypřicího prášku
1 špetka soli

500 g tuku (sádla nebo přepuštěného másla) na fritování

moučkový cukr s vanilkou na posypání

*V tradičním polském receptu se místo banánu používají tři žloutky.

Postup:

Prosátou mouku rozmícháme se zakysanou smetanou. Rozmačkáme banán a vmícháme. Přidáme kypřicí prášek a sůl. Všechny přísady prohněteme, až vznikne tuhé těsto. Těsto rozválíme válečkem na pomoučené pracovní ploše na tenkou placku, kterou rozkrájíme na 15 cm dlouhé a 3 cm široké pruhy. Každý pruh uprostřed nařízeme po délce 5-6 cm a protáhneme otvorem jeden konec tak, aby vznikla mašlička. Rozehřejeme tuk ve fritéze (nebo v hrnci) na 180°C. Mašličky z těsta osmažíme ve vroucím tuku do zlatova, vyjme je a necháme okapat na kuchyňské papírové utěrce. Posypeme moučkovým cukrem a podáváme.

Ideen für den Start in den Frühling

... sowie für jeden weiteren Monat finden Sie auch im Nachbarsprachkoffer. Die Kita „Hütchen“ aus Oelsnitz nutzte daraus vor allem die dreisprachige Spielesammlung, z.B. das Obstspiel.

Pomysły na początek wiosny

... oraz na każdy kolejny miesiąc, znajdziecie Państwo również w walizce z materiałami do nauki języków krajów sąsiedzkich. Przedszkole „Hütchen“ z Oelsnitz korzystało przede wszystkim z trójjęzycznego zbioru zabaw, np. gry owocowej.

Ideje na začátek jara

... i na každý další měsíc najdete také v Kufru pro výuku sousedních jazyků. MŠ „Hütchen“ z Oelsnitz z něj využila především trojjazyčný soubor her, např. hru na téma ovoce.

Hra na ovoce

Příprava:

Ovocný salát:

Sezonní ovoce, nože, prkénka, mísa, příp. med

Hra:

Fotky použitého ovoce (příp. zalaminované) nebo vyrobené čelenky s obrázkem určitého ovoce vepředu

Realizace:

Při společném krájení ovoce na ovocný salát můžeme nejprve ovoce pojmenovat oběma jazyky.

Poté se děti rozdělí do skupinek podle druhů ovoce: některé děti budou Äpfel/ jablka/ jablka, některé Bananen/ banany/ banány atd. Jedno dítě se posadí doprostřed kruhu a vyvolává postupně různé skupiny ovoce, např. banány. Poté si všechny banány vymění místa. Když se řekne ovocný salát, vymění si místa všechny děti!

Tip: Tato hra se samozřejmě dá hrát i se zeleninou, auty, barvami a v mnoha dalších variantách podle toho, jakými tématy se děti právě zabývají.

APRIL - KWIECIEŃ - DUBEN

Ideen für die Osterzeit

Angelika Gogol begleitet Kitas im Landkreis Görlitz in ihrer polnischen Muttersprache. In der Osterzeit kocht sie gern mit den Kindern ein Gericht, das in Polen traditionell zum Osterfest gehört.

Pomysły na Wielkanoc

Angelika Gogol wspiera przedszkola w Powiecie Görlitz swoim językiem ojczystym - polskim. W czasie Wielkanocy chętnie przygotowuje z dziećmi tradycyjną polską potrawę wielkanocną.

Ideje na Velikonoce

Angelika Gogol doprovází školky v okrese Görlitz ve své polské mateřštině. O Velikonocích ráda s dětmi připravuje pokrm, který v Polsku tradičně patří k velikonočním svátkům.

Další podněty k Velikonocům v našich sousedních zemích najdete na:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba

Recept: Velikonoční pascha (polská specialita)

Přísady na těsto:

- 1 kg tvarohu (pokojové teploty)
- 250 g měkkého másla
- 1 šálek moučkového cukru
- 1 balíček vanilkového cukru
- 1/2 nastrouhané citronové kůry (bio)

- 2 banány*
- 50 g kandované pomerančové kůry (oranžát)
- 50 g sušených fíků nebo meruněk

- 100 g rozinek

*V tradičním polském receptu se používá místo banánů 5 žloutků a navíc se přidává 50g mandlí nebo ořechů.

Foto: Kwestia Smaku

Postup:

Utřete měkké máslo s moučkovým cukrem, vanilkovým cukrem a citronovou kůrou do bílého krému. Rozmačkejte banány a přidejte je postupně do krému. Nakonec přimíchejte tvaroh, až vznikne tvarohová hmota. Postupně přidávejte a opatrně vmíchejte oranžát, nasekané fíky/meruňky a rozinky. Na mísu položte velké síto a vyložte je kuchyňskou utěrkou. Naplňte síto tvarohovou hmotou na okapání, přikryjte talířem a postavte přes noc do lednice. Vyklepte paschu na talíř nebo táč, odstraňte kuchyňskou utěrku a ozdobte.

Ideen für den Frühling

Begrüßen Sie den Frühling mit dem Lied „Dzień dobry / Dobry den - Guten Tag“ - genau wie die Kinder des Kinderschlosses Sonnenschein in Groß Krauscha.

Pomysły na wiosnę

Powitajcie wiosnę piosenką „Dzień dobry / Dobry den – Guten Tag“ - dokładnie tak, jak dzieci z Kinderschloss Sonnenschein w Groß Krauscha.

Ideje na jaro

Pozdravte jaro písničkou „Dzień dobry / Dobry den – Guten Tag“ - stejně jako děti dětského zámku Sonnenschein v obci Groß Krauscha.

Guten Tag - Dzień dobry - Dobrý den

I: Guten Tag,
Guten Tag,
sagen alle Kinder. :I

Große Kinder,
kleine Kinder,
dicke Kinder,
dünne Kinder.

I: Guten Tag,
Guten Tag,
sagen alle Kinder. :I

I: Dzień dobry,
Dzień dobry,
mówią wszystkie dzieci. :I

duże dzieci,
małe dzieci,
grube dzieci,
chude dzieci.

I: Dzień dobry,
Dzień dobry,
mówią wszystkie dzieci. :I

I: Dobrý den,
Dobrý den,
zdraví všechny děti. :I

velké děti,
malé děti,
tlusté děti,
tenké děti.

I: Dobrý den,
Dobrý den,
zdraví všechny děti. :I

Tip: Při zpěvu můžete rukama naznačovat jednotlivá přídavná jména, protože pohyb pozitivně podporuje učení jazyka.

Ideen für den Kindertag

Gemeinsam mit den Kindern aus dem Nachbarland den Kindertag feiern – das erlebten die Waldhäus`l-Kinder aus Eichgraben.

Pomysły na Dzień Dziecka

Wspólne świętowanie Dnia Dziecka z dziećmi z kraju sąsiedzkiego – tego mogły doświadczyć dzieci z Waldhäus`l w Eichgraben.

Ideje pro Den dětí

Společně s dětmi ze sousední země oslavit Den dětí – to zažily děti z MŠ Waldhäus`l z Eichgraben.

Společný den dětí

Příprava:

Minidisko:

Píseň na uvítanou v obou jazycích, různé oblíbené dětské písničky z obou zemí, židle, drobné odměny

(Dvoujazyčné) hry z kufříku sousedních jazyků, např. „liška“ nebo „labado“

Občerstvení:

oblíbené jídlo dětí typické pro dané země

Realizace:

Před minidisko se nabízí zahájit setkání písní na uvítanou a zazpívat ji v obou jazycích. Také seznamovací hry přispívají k tomu, že si děti začnou spolu hrát. Oblíbené hry pro minidisko jsou pak např. tanec okolo židlí, tanec, který se stopuje, tanec na novinách.

Hezkým závěrem je společné občerstvení, které předtím přichystaly děti ve svých školkách.

Tip: Vhodné jsou i pantomimické hry – děti nejen baví, ale mají i tu výhodu, že všichni mimice a gestikulaci rozumí, nezávisle na jazykových znalostech.

Ideen für den Sommer

Haben Sie schon einmal mit Ihren Kindern eine Wortschatzsuche durchgeführt? Die Kinder der Kita „Spreequellspatzen“ Neugersdorf begaben sich dazu mit ihren tschechischen Freunden aus der Mateřská škola Dolní Podluží in den Wald.

Pomysly na lato

Czy szukaliście już kiedyś z dziećmi skarbnicy słów? W tym celu dzieci z przedszkola „Spreequellspatzen“ Neugersdorf wyruszyły do lasu ze swoimi czeskimi przyjaciółmi z przedszkola Dolní Podluží.

Ideje na léto

Už jste s dětmi někdy hráli slovní hledání pokladu? Děti z MŠ „Spreequellspatzen“ z Neugersdorfu se vydali hrát tuto hru do lesa se svými českými kamarády z MŠ Dolní Podluží.

Hledání slovíček v lese

Příprava:

Budete potřebovat fotky nejrůznějších částí lesa, např. stromů, různých listů, plodů nebo hub.

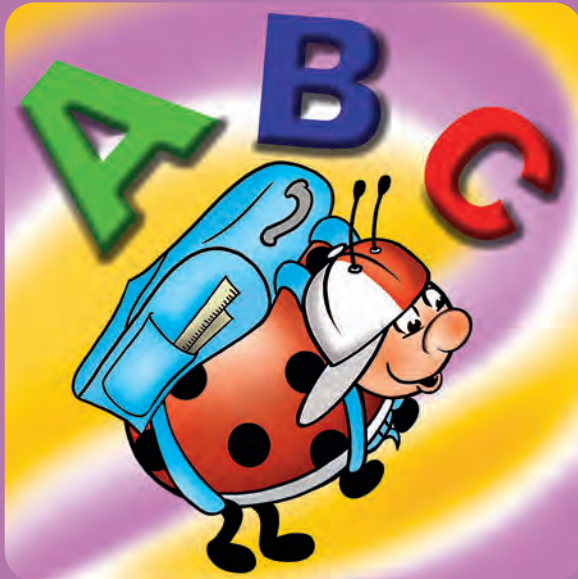
Fotky vytiskněte a případně zalaminujte.

Realizace:

Vytvořte menší, dvoujazyčné skupiny po 2-4 dětech. Rozdejte dětem kartičky s obrázky. Nyní mohou děti ve dvoujazyčných skupinách společně hledat zobrazené věci v lese. Když je najdou, mohou v obou jazycích pojmenovat, co vidí nebo se o tom bavit.

Tip: Hledání slovíček můžete realizovat ve všech každodenních situacích (např. volná hra v zahradě), ale i na výletech, na hřištích, v zoo atd.

Ideen für August

Haben Sie schon Ausflüge mit Ihrer Partner-Kita unternommen? Die Kinder der Kita Hechtstraße in Dresden erlebten bei einem gemeinsamen Zoobesuch Unterschiede und Gemeinsamkeiten in ihren Sprachen.

Pomysły na sierpień

Organizowaliście już wycieczki z przedszkolem partnerskim? Dzieci z przedszkola Hechtstraße w Dreźnie, podczas wspólnej wizyty w zoo, poznały różnice i podobieństwa swoich języków.

Ideje na srpen

Už jste s partnerskou školkou podnikli výlet? Děti z MŠ Hechtstraße v Drážďanech zažily při společné návštěvě ZOO rozdíly i společné prvky ve svých jazycích.

Společné prvky a rozdíly v jazycích

Aktivity s dětmi ze sousední země sice vyžadují dobrou přípravu, ale z mnoha pohledů se vyplatí. LaNa Vám ráda zprostředkuje kontakt na vedení školek, které už roky udržují partnerství a referují o přínosu výměn pro rozvoj interkulturních kompetencí, (druhého) jazyka, citového světa dětí a dalších oblastí.

Obráťte se na nás!

Děti z mateřské školy v ulici Hechtstraße jsou před výlety s českými dětmi vždy velmi vzrušené. Po počátečním ostychu zjistily při návštěvě zoo, že v obou jazycích existuje spousta společných i rozdílných slovíček. Žirafy se německy řeknou Giraffen, poníci Ponys – tyto pojmy jsou podobné. Kozám naopak německé děti říkaly Ziegen a opicím Affen – to zní velmi rozdílně. A přesto všechny děti vědí, o čem mluví, když před zvířaty stojí.

Tip: Právě při prvních setkáních s dětmi ze sousední země jsou velkou pomocí dvoujazyčné doprovodné osoby, které jednak usnadní organizaci a jednak mohou hravou formou v obou jazycích přispět k interakci dětí.

Ideen für den Alltag

Im Kinderhaus Annett in Heidenau helfen die Kinder einer tschechischen Muttersprachlerin bei der Zubereitung des Essens und der Essenausgabe und lernen nebenbei spielerisch die Nachbarsprache.

Pomysly na co dzień

W przedszkolu Annett w Heidenau dzieci pomagają rodzimej użytkowniczce języka czeskiego przy przygotowywaniu i wydawaniu jedzenia i przy okazji, podczas zabawy, uczą się języka się języka sąsiada.

Ideje pro všední den

V mateřské školce Kinderhaus Annett v Heidenau děti pomáhají české rodilé mluvčí při přípravě a vydávání jídla a hravou formou se při tom učí jazyk sousedů.

Jazyky susedů v každodenní praxi

V mateřské škole Annett v Heidenau patří ke koncepci školky, že se děti pravidelně podílejí na přípravě jídla. Z přirozené zvědavosti dětí, které se kuchařky neustále ptaly, jak se řekne to či ono česky, vznikl nápad naplánovat pravidelný den vaření, v němž se děti kompletně ponoří do češtiny.

Výdej jídla přebírají v mateřské škole Annett v den vaření samozřejmě děti. Nosí společně jídlo do skupin a říkají česky například: „Prosím – klobása, bramborová kaše, kyselé zelí!“. Další dítě pomáhá přijímající učitelce, která nemluví česky, jednoduchým „Danke – děkuji“.

Tip: Všechny situace v každodenním provozu ve školce je možné doprovázet v jazyce susedů, pokud zaměstnáte ve Vaší školce rodilé mluvčí. Jako v popsaném příkladu se při tom nemusí vždy jednat o učitelky.

OKTOBER - PAŹDIERNIK - ŘÍJEN

Ideen für den Herbst

Pavlina Kellerová begleitet Kitas des Euroregionalen deutsch-tschechischen Kita-Netzwerkes der EUREGIO EGRENSIS in ihrer tschechischen Muttersprache. Im Oktober spielt sie gern mit den Kindern das „Mitmach- Igel- Schlaf!- Spiel“.

Pomysły na jesień

Pavlina Kellerová wspiera przedszkola euroregionalnej niemiecko-czeskiej sieci przedszkoli EUREGIO EGRENSIS swoim językiem ojczystym - czeskim. W październiku chętnie bawi się z dziećmi w grę „Śpiący język“ - „Mitmach- Igel- Schlaf! “.

Ideje na podzim

Pavlna Kellerová jezdí jako česká rodilá mluvčí do školek do Euroregionální německo-české sítě mateřských škol v EUREGIO EGRENSIS. V říjnu s dětmi ráda hraje hru „Tiše, tiše, ježek spí“.

Další vícejazyčné návody her najdete např. v pořadači „Čas na hraní“ (Spielezeit) v kufru sousedních jazyků:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nachbarsprachkoffer

Hra Ježečku spi!

Příprava:

Když Vaše děti při volné hře na zahradě mluví o tom, že se listy na stromech mění a že se ochlazuje, můžete se tohoto tématu chopit, pojmenovat barvy podzimu (podle znalostí) i v sousedním jazyce a zahrát si následující hru na naladění na podzim:

Hra:

Některé děti mohou být ježci a dostanou příp. vyrobené ježčí čepičky. „Ježečci“ leží na zemi a napodobují spící ježky.

Český text:

Tiše, tiše ježek spí,

Ať ho nikdo nevzbudí.

My ho vzbudit musíme,

jablíčka mu nosíme.

Překlad + pohy:

Leise, leise, der Igel schläft,
(sprstem napuse)

nicht, dass ihn jemand weckt.
(ukazováček ukazuje ne)

Wir müssen ihn aber wecken,
(tlesknout rukama)

und ihm die Äpfel bringen.
(trhat ze stromu imaginární
jablka)

NOVEMBER - LISTOPAD - LISTOPAD

Ideen für die dunkle Jahreszeit

In Ihrer Kita ist ein Martinsumzug Tradition? Dann gehört sicher auch das beliebte Lied „Laterne, Laterne“ dazu. Es eignet sich gut, um Begriffe in der Nachbarsprache einzuführen.

Pomysły na ciemniejszą porę roku

Czy w Waszym przedszkolu tradycją jest pochód z okazji Dnia św. Marcina? Z pewnością śpiewacie wtedy lubianą piosenkę „Latarenka, latarenka“. Nadaje się ona do wprowadzania pojęć w języku kraju sąsiedzkiego.

Ideje pro tmavou roční dobu

Je ve Vaší školce tradicí svatomartinský průvod? Pak k němu jistě patří i oblíbená píseň „Laterne, Laterne“, která se dobře hodí i na seznámení se slovíčky v jazyce sousedů.“

Tyto a další podněty pro česko-německé aktivity školek najdete v příručkách na:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/deutsch-polnische-publikationen.html

Lampion, Lampion

Německý text:

Laterne, Laterne,
Sonne, Mond und Sterne...

...Brenne auf, mein **Licht**,
brenne auf, mein Licht,
aber nur meine liebe Laterne nicht.

...Sperrt ihn ein, den **Wind**,
sperrt ihn ein, den Wind,
er soll warten, bis wir alle zu Hause sind.

...Bleibe hell, mein Licht,
bleibe hell, mein Licht,
denn sonst strahlt meine liebe Laterne nicht.

Český překlad:

Lampion, lampion,
slunce, měsíc a hvězdy...

...Hoř, mé světlo,
hoř, mé světlo,
ale ty můj milý lampionku ne.

...Zavřete vítr,
zavřete vítr,
ať počká, až budeme všichni doma.

...Sviť, mé světlo,
sviť, mé světlo,
jinak můj milý lampion nebude zářit.

Tip: Řada dalších německých, českých a polských písní, básní a her byla popsána v příručkách „Svátky a tradice“ a „Roční období“.

DEZEMBER - GRUDZIĘŃ - PROSINEC

Ideen für die Weihnachtszeit

Die Kinder der Kita Bergpiraten in Bad Muskau erlebten mit ihrem langjährigen Partner aus Łęknica drei tolle Begegnungstage in der Vorweihnachtszeit.

Pomysły na Boże Narodzenie

Przed Bożym Narodzeniem dzieci z przedszkola Bergpiraten w Bad Muskau spędziły trzy wspaniałe dni ze swoim wieloletnim partnerem z Łęknicy.

Ideje pro vánoční období

Děti z MŠ Bergpiraten v Bad Muskau prožily s partnerskou školkou z Łęknice tři úžasné společné dny v předvánoční době.

Přečtěte si celý příspěvek na:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/praxisbeispiele

(Jazykové) setkání s pohybem

Pokud hledáte společné téma pro vícedenní setkávací projekt, při němž dobře zohledníte různé zájmy dětí, pak Vám příspěvek z Bad Muskau s názvem „Umění pohybu“ určitě poskytne mnoho nápadů, i pro vánoční dobu:

Společné aktivity dětí obou partnerských školek sahaly od různých hravých pohybových aktivit, např. výrazového tance nebo her, při nichž je třeba prokázat šikovnost, přes pečení vánočního cukroví až po vyrábění vánočních hvězd.

Závěr tvořil dvoujazyčný vánoční příběh, kterému mohly všechny děti rozumět díky střídání obou jazyků. Pokud chcete tuto ideu využít, pak je pro děti nesmírně zajímavé, když naplánujete různé interakce v obou jazycích. V příběhu jazykové animace „S Biedronka, Maus a Žába po celý rok“ mohou děti např. vždy ve chvíli, kdy se zmíní dané zvíře, napodobovat jeho zvuky a pohybovat se jako zvířata. Nejen ve vánoční době se k tomu hodí i pohádky ze tří sousedních zemí, které můžete dětem vyprávět s kolegyní z partnerské školky dvoujazyčně.

Tip: Příběh jazykové animace a další materiály najdete na www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba a www.nachbarsprachen-sachsen.eu/materialbibliothek.

